

FRANC GROM

VRHNIŠKI PIRH

23.11.1940 - 15.4.2015

Franc Grom

mojster ljudske umetnosti je znan po izdelavi posebnih vrhniških pirhov. Njegovi pirhi imajo jajčno lupino navrtano z luknjicami, razporejenimi v obliki čipkastih vzorcev. Pri izdelavi vzorcev je črpal iz bogate slovenske ljudske ornamentike. Vrhniški pirh je edinstven dokaz bogastva sodobne ustvarjalnosti, ki temelji na slovenski kulturni dediščini. Franc Grom je na svojem domu na Stari Vrhniki gostil mnoge obiske iz bližnjih in daljnih dežel, med drugimi tudi iz Japonske in Amerike. Svoje umetnine je razstavljal v številnih slovenskih in svetovnih mestih. To mu je prineslo tudi nekaj lepih utrinkov kot so: zahvalno pismo iz Bele Hiše, s podpisom Billa Clintona in seveda posebno naročilo japonskega cesarja, ki si je zaželel imeti vrhniški pirh v svoji zbirki umetnin. Posebna čast pa je tudi naslovnica knjige Mojstrovine Slovenije, avtorja Dr. Janeza Bogataja, za katero so izmed več kot trisotih umetniških del izbrali prav vrhniški pirh. Franc Grom je prejemnik najvišjega rokodelskega priznanja v Sloveniji, zlate vitice. Podoba njegovega pirha s Plečnikovim Tromostovjem je pristala tudi na poštni znamki. Na predlog KS St. Vrhnika je bil Franc Grom v letu 2015 (posthumno) nagrajen tudi z najvišjim občinskim priznanjem – naziv častni občan občine Vrhnika.

FRANC GROM 1940 - 2015

Življenje Franca Groma se je začelo nekega jesenskega dne, natančneje 23. novembra, leta 1940. Prvi pogled v svet je bila Stara Vrhnika, ki je vse skozi vsa nadaljnja leta ostala njegova rodna in domača vas. Šolanje najprej na Vrhniki, kasneje v Ljubljani, ter službovanje je vsa ta leta, več ali manj dobro skrivalo ustvarjalne navdihe in izzive. Ko pa je zasluženi "penzion" potrkal na vrata smo tudi krajan Stare Vrhnike pričeli spoznavati neprecenljive vrednosti oblikovalskega izražanja - edinstvenega v slovenskem in tudi širšem prostoru. Posrečen hobi je kmalu prerasel v resno umetniško delovanje po katerem danes Franca Groma poznamo kot znanega Starovrhničana, mislim seveda na izdelavo Vrhniškega pirha. Prvo priznanje na tem področju mu je dal spoštovan slovenski profesor, dr. Janez Bogataj, s katerim sta kasneje še veliko sodelovala. Franc s svojevrstno tehnologijo ustvarja prave čudeže. Posebnost je da izpihana jajca prevrta z drobnimi luknjicami- tudi preko 24 000 v eno samo lupino - v podobi najrazličnejših vzorcev in okraskov, tako da iz pirhov nastanejo prave čipkaste mojstrovine. Pri izdelavi vzorcev črpa iz bogate slovenske ljudske ornamentike. Vrhniški pirh je edinstven dokaz bogastva sodobne ustvarjalnosti, ki temelji na slovenski kulturni dediščini. Franc Grom je na svojem domu na Stari Vrhniki gostil že mnoge obiske iz bližnjih in daljnih dežel. Svoje umetnine je razstavljal v številnih slovenskih in svetovnih mestih. To mu je prineslo tudi nekaj lepih utrinkov kot so: zahvalno pismo iz Bele Hiše, s podpisom Billa Clintona in seveda posebno naročilo japonskega cesarja, ki si je zaželel imeti Vrhniški pirh v svoji zbirki umetnin. Posebna čast pa je tudi naslovnica knjige Mojstrovine Slovenije, avtorja dr. Janeza Bogataja, za katero so izmed več kot trestotih umetniških del, izbrali prav pirh Franca Groma. Njegove mojstrovine in umetnine so cenjene in prepoznavne ne le v Sloveniji ampak tudi po celem svetu, saj pogosto nastopajo kot poslovna in protokolarna darila, kot simboli sodobne vrhunske ustvarjalnosti. Njegova dela so bila podarjena številnim športnikom, umetnikom, znanstvenikom, diplomatom, predsednikom držav in cerkvenim dostojanstvenikom po svetu, hranijo pa jih tudi številni tuji muzeji.

Prvi pirh na fotografiji je bil podarjen Jožici Krvina, drugi pa gasilskemu društvu Stara Vrhnika za srečelov na veselici, ki ga je dobila Nejka Zakrajšek. Oba sta še vedno v rojstni vasi mojstra Franca Groma.

Na Stari Vrhniki smo se leta 2015 mojstru Francu Gromu poklonili s predstavitvijo širši javnosti z razstavo njegovih del - pirhov , 3D filma, s fotografijami in z več intervjuji .
Zadnji intervju z mojstrom Francem je naredila Joži Krvina 24.februarja 2014, zadnje fotografije mojstra pa fotograf Jože Pristavec – Joc marca leta 2014.
Utrinki:

NA OBISKU PRI MOJSTRU FRANCU GROMU NA DOMU - 24. februar 2014

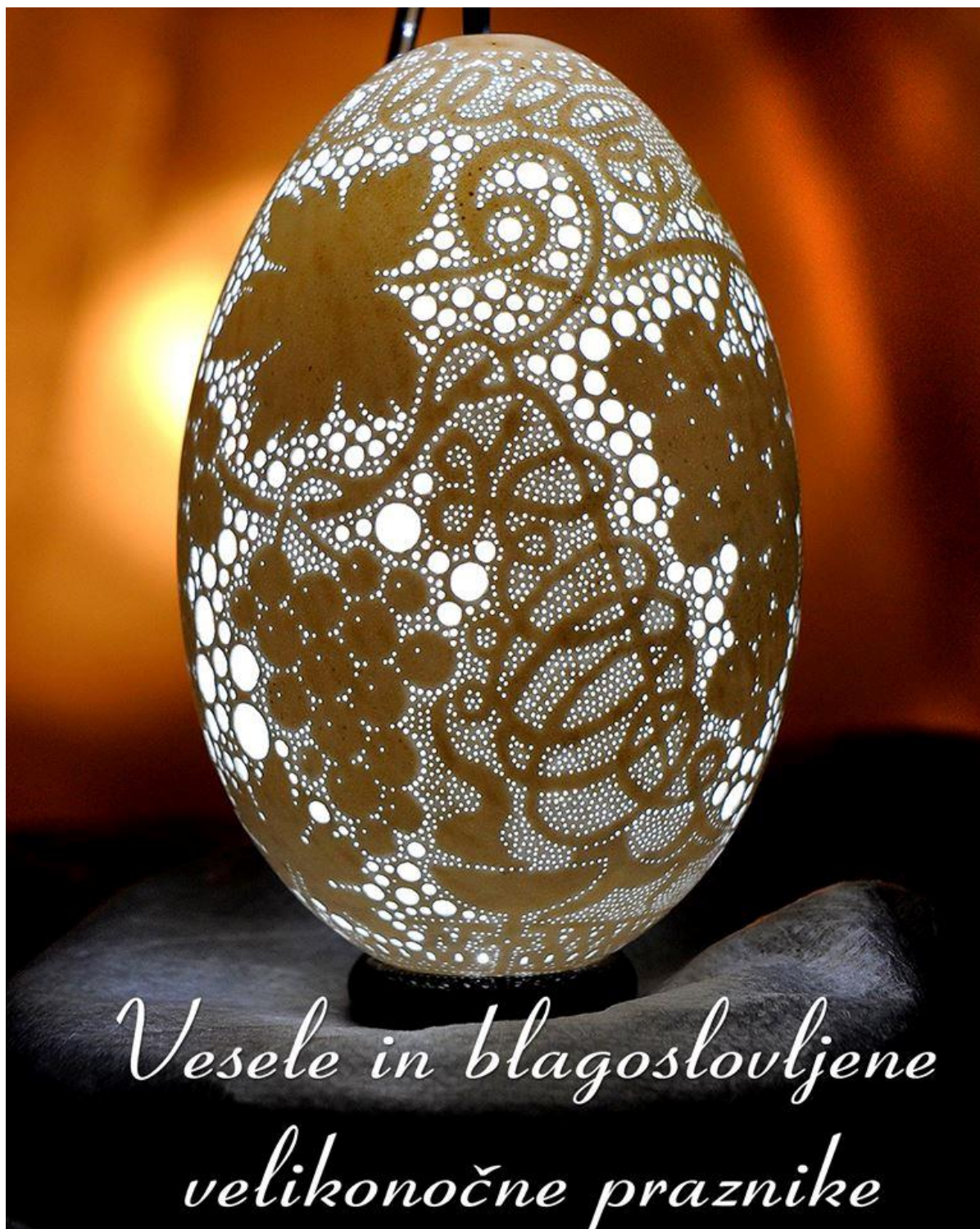
Pirh, ki ima 24000 luknjic in je bil na znamki pošte Slovenija. Vsak pirh ima svojo zgodbo in Certifikat ter točno leto izdelave s številom luknjic.

23. APRIL 2015 – RAZSTAVA PIRHOV FRANCA GROMA NA STARI VRHNIKI

Razstavnici panoji s fotografijami Vrhniškega pirha na Stari Vrhniki, v rdeči bluzi soproga mojstra Franca - ga. Mateja Grom

Vrhniški pirh pa je bil velikokrat predstavljen v različnih medijih prav v času velike noči .

*Vesele in blagoslovljene
velikonočne praznike*